

323 SERİ NO'LU TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN
Tebliğ grubu	TAHSİLAT GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	17.10.1967
Sıra no	323

Bakanlığa intikal eden hadiselerden ekseriya sinaî müesseselerin 6183 sayılı Kanuna göre tecil edilen vergi borçlarına karşılık fabrikada mevcut makinaları teminat olarak gösterdikleri ve vergi dairelerince de bu makinaların hukukî durumları incelenmeden tanzim edilen haciz varakasına müsteniden menkul mallar gibi haczedilerek t eminat olarak kabul edildiği, halbuki fabrikaların umumiyetle üçüncü şahıslara ipotekli bulundukları cihetle ileride ipotek alacaklısının ipoteği paraya çevirmesi halinde, icra dairelerince makinaların, ipoteğe dahil telâkki edilerek fabrika binası ile birlikte satıldığı ve satış bedelinin ipotek alacaklısına ödendiği; satış bedelinin ipotek alacağını ancak karşılaması halinde âmme alacağına karşılık bir ayırım yapmak mümkün bulunmadığı, âmme alacağının karşılıksız kaldığı anlaşıldığından, fabrika ve benzeri (özel okul, özel hastahane ve dispanser ve oteller gibi) tesislere ait makina vesair malların teminat olarak gösterilmesi halinde ne şekilde muamele yapılacağı aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere Medenî Kanunumuzun 619 uncu maddesine göre, mütemmim cüzü mahallî örfе göre bir şeyin esaslı bir unsurunu teşkil eyleyen ve telef, tahrip veya tağyir edilmedikçe ondan ayrılması kabil olmayan kısımdır.

Meselâ, bir binadan tahripsiz ayrılmayan veya ayrıldığı takdirde tesis ve inşa gayretlerinin ziyaına vesile olacak olan kalorifer, su ve elektrik tesisatı gibi.

Teferruat ise; aynı kanunun 621 ve 622 nci maddelerine göre, mahallî örfе veya malikin sarıh arzusuna göre bir şeyin işletilmesi veya muhafazası veya ondan istifade olunması için daimî bir tarzda tahsis olunan veya kullanmada o şeye tabî kılınan veya takılan veya onunla birleştirilen menkul eşyadır.

Meselâ, bir otel binasının içindeki möbeller ve bir tekstil fabrikasının içindeki tezgâhlar gibi.

Medenî Kanunun 619 uncu maddesi gereğince bir şeye malik olan kimse o şeyin bütün mütemmim cüzülerine de malik olur. Bu sebeple mütemmim cüzüler asıl şeyin tâbî olduğu hukukî hükümlere tâbidir. Ve bunlar asıl şeyden ayrılmadıkça üzerlerinde müstakilen bir hak tesis edilemeyeceği gibi temlik ve haciz edilemez.

Teferruat ise, yukarıda da işaret edildiği üzere müstakil varlığı olan menkul bir maldır.

Ancak, Medenî Kanunun 621 inci maddesinin 1 inci fıkrasında "Bir şeye ait yapılacak temlikî tasarruflarda o şeyin istisna olunmayan teferruatı dâhil olur", denildiğinden hilâfı kararlaştırılmış olmadıkça aslî şey'e taallûk eden tasarrufların teferruata da şamil olacağı tabiidir.

Binaenaleyh yapılan bir ipotek teferruatın hariç bırakıldığı kararlaştırılmış ve bu karar tapu siciline intikal ettirilmiş ise o takdirde teferruat ipoteğe dahil olmayacağından müstakilen haczi caizdir. Aksi halde böyle bir istisna yapılmamışsa Medenî Kanunun 777 inci maddesi gereğince gayrimenkul rehni mütemmim cüzülerine ve teferruata da şamil bulunduğu ondan onun için teminat olarak gösterilen fabrika ve benzeri müesseselerin makina ve mallarını kabulünden evvel bunların mahiyetleri ile hukukî durumlarının iyice tetkik ve tahkik edilerek tesbit edilmesi icap eder. Yapılacak bu tetkikat esnasında eğer bina makinalara uygun gelecek şekilde bilhassa yapılmış, bütün makinalar betonla yere ve duvarlara tesbit edilmişse ve bunların çıkarılması ancak binayı tahrip ederek mümkün olaksa ve binanın kıymetini azaltacaksa yani diğer bir deyimle bina ile makinalar iktisadî bir bütün teşkil ediyorsa o makinalar gayrimenkul'ün mütemmim cüzüdür. Şayet bu makinalar mahallî örfе ve malikin sarıh arzusuna göre fabrikanın işletilmesi veya muhafazası için daimi bir tarzda tahsis edilmiş ve takılmışsa ve bunların fabrikadan çıkarılması halinde binanın tahribi mevzuubahis değilse bu makinaları teferruat olarak kabul etmek lâzımdır.

Binaenaleyh fabrika makinaları veya sair mallar teminat olarak gösterildiği ahvalde evvelemirde bunların mahiyetleri (mütemmim cüz'ümü yoksa teferruat mı yoksa bu mefhumlara dâhil olmayan başka mallar mı olduğunun) tâyin ve tesbit edilmesi ve teferruat tesbit edildikten sonra bu teferruatın hukukî durumunun araştırılması lâzımdır. Onun için evvelemirde teferruatın tabî olduğu gayrimenkulün üçüncü bir şahsa ipotekli bulunup bulunmadığı, ipotekli ise, teferruatın ipoteğe dahil olmadığı hakkında tapu kaydında bir meşrufat bulunup bulunmadığı hususlarının tapu idarelerinden sorularak tesbiti ve bu hususun ayrıca mal sahibinden de tahkiki ve yapılan bu araştırmaya müteakip;

